

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 243/2024-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a zo sudcov Jany Baricovej a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], proti postupu mesta Poprad spočívajúcemu v nezapísaní do zoznamu voličov na základe žiadosti z 22. januára 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 24. marca 2024 domáha vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 30 ods. 1 a 3, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s porušením čl. 3 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 25 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach postupom mesta Poprad spočívajúcim v nezapísaní sťažovateľa do zoznamu voličov na základe jeho žiadosti z 22. januára 2024. Sťažovateľ sa domáha, aby ústavný súd zaviazal mesto Poprad zapísať sťažovateľa do zoznamu voličov do 3 dní od právoplatnosti nálezu. Sťažovateľ sa napokon domáha priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 1 000 eur a náhrady trov konania. Sťažovateľ okrem iných navrhuje, aby ho k uvedenej veci ústavný súd vypočul.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ podal 22. januára 2024 mestu žiadosť o odstránenie chyby v zozname voličov (oprava priezviska). K žiadosti priložil ako prílohy hlásenie o narodení dieťaťa, krstný list a osvedčenie advokáta. Mesto dosiaľ nevybavilo žiadosť sťažovateľa zákonným spôsobom a vo veci nekoná.

3. Sťažovateľ podal Správnemu súdu v Košiciach žalobu vo veci zoznamu voličov z 1. februára 2024.

4. Na podateľni Okresného riaditeľstva Policajného zboru Poprad sťažovateľ podal 23. augusta 2022 písomné oznámenie straty občianskeho preukazu spolu s prílohami, predtým 22. augusta 2022 zaslal poštou okresnému riaditeľstvu tiež písomné oznámenie straty občianskeho preukazu spolu s prílohami.

5. Okresné riaditeľstvo doručilo 21. septembra 2022 sťažovateľovi správu z 13. septembra 2022, proti ktorej podal námietku v ten istý deň. Následne 3. októbra 2022 sťažovateľ prevzal správu okresného riaditeľstva z 27. septembra 2022 a 3. októbra 2022 podal námietky.

6. Dňa 23. marca 2024 sa sťažovateľ o 13.35 h osobne dostavil do volebnej miestnosti volebného okrsku č. 29 – Základná škola [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]. Okrskovú volebnú komisiu a jej predsedu požiadal o zapísanie do zoznamu voličov „[REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], bytom [REDAKOVANÉ]“, aby mohol vykonať volebné právo. Okrskovej volebnej komisii sťažovateľ predložil oznámenie o čase a mieste konania volieb, „osvedčenie advokáta... originál preukaz advokáta Slovenskej advokátskej komory [REDAKOVANÉ]“.

7. Okrsková volebná komisia odmietla sťažovateľa zapísať do zoznamu voličov a neumožnila mu vykonať aktívne volebné právo. Okrsková volebná komisia odmietla uskutočniť zápis o tejto udalosti do zápisnice. Z uvedeného dôvodu sťažovateľ namieta nezákonnosť zápisnice o priebehu hlasovania a výsledku volieb volebného okrsku č. 29. Sťažovateľ uvedenú skutočnosť oznámil aj na linke 158 a 23. marca 2024 podal námietku mestu a Štátnej komisii pre voľby a kontrolu financovania politických strán.

8. Sťažovateľ podotýka, že doteraz nemá vydaný cestovný pas a ani občiansky preukaz, hoci túto skutočnosť oznámil okresnému riaditeľstvu.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľa obsahuje zákonom ustanovené náležitosti a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

10. Pred tým, ako ústavný súd pristúpil k tomu, aby sa zaoberal podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa, skúmal, či ústavná sťažnosť spĺňa náležitosti vyžadované zákonom o ústavnom súde podľa § 123 zákona o ústavnom súde, keďže sťažovateľ nie je zastúpený advokátom (§ 34 ods. 1 a § 43 ods. 3 zákona o ústavnom súde). V tejto súvislosti ústavný súd opakovane uvádza (rovnako III. ÚS 626/2022, IV. ÚS 551/2022, II. ÚS 155/2023, II. ÚS 520/2023), že sťažovateľ nie je toho času advokátom zapísaným v zozname vedenom Slovenskou advokátskou komorou, pretože s účinnosťou od 23. apríla 2022 bol vyčiarknutý zo zoznamu advokátov, a v konaní pred ústavným súdom nemôže vystupovať bez zastúpenia advokátom. Jeho ústavná sťažnosť teda nespĺňa ani náležitosť podľa § 34 ods. 1 v spojení s § 43 ods. 3 zákona o ústavnom súde, keďže nepredložil splnomocnenie udelené advokátovi na svoje zastupovanie v tomto konaní. K ústavnej sťažnosti pripojil plnomocenstvo z 30. septembra 2023, ktorým splnomocnil [REDAKOVANÉ] (svoju matku, pozn.), ktorá tiež nie je advokátkou, preto s ňou ústavný súd nekonal.

11. Aj s prihliadnutím na uvedené skutočnosti ústavný súd uplatnením materiálneho prístupu k ochrane ústavnosti, a tým aj k ochrane práv a slobôd fyzickej osoby, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou rozhodovacej činnosti ústavného súdu (k tomu pozri aj II. ÚS 51/2017, II. ÚS 782/2014), vychádzajúc z obsahu ústavnej sťažnosti, pristúpil k jej predbežnému posúdeniu napriek uvedenému nedostatku právneho zastúpenia.

12. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie sťažovateľom označených práv v súvislosti s jeho nezapísaním, resp. chybným zapísaním do zoznamu voličov mesta Poprad. Ústavný súd poukazuje na svoje skoršie rozhodnutia vo veciach ústavných sťažností sťažovateľa, v ktorých sa zaoberal označením sťažovateľa, ktorý sa opakovane v konaniach vedených ústavným súdom označuje ako [REDACTED] ([REDACTED]), [REDACTED], [REDACTED]. Z lustrácie z informačného systému registra fyzických osôb, ktorý obsahuje osobné údaje a údaje o pobyte občanov s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, nevyplýva, že sťažovateľ [REDACTED] má priezvisko [REDACTED], ako sám uvádza. Z údajov o narodení, ako aj z údajov o pobyte občanov, naopak, vyplýva, že fyzická osoba s rodným číslom [REDACTED] je v registri fyzických osôb vedená ako [REDACTED], [REDACTED]. Na základe uvedeného ústavný súd označil sťažovateľa vo svojich rozhodnutiach ako [REDACTED], keďže žiadnou relevantnou verejnou listinou nepreukázal zmenu svojho priezviska na [REDACTED], ktoré mu toho času neprináleží (porovnaj napr. IV. ÚS 551/2022, III. ÚS 281/2023, II. ÚS 520/2023). Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní aktuálne prerokúvanej ústavnej sťažnosti aktualizoval uvedené údaje o mene a priezvisku sťažovateľa, pričom nezistil zmenu rozhodných skutočností, preto aj v tomto uznesení označil sťažovateľa v záhlaví ako [REDACTED].

13. V úvode tejto časti rozhodnutia ústavný súd zdôrazňuje, že v zmysle § 45 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ak § 89 alebo § 131a tohto zákona neustanovujú inak. Pri posudzovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľa ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou uvádza, že na ďalšie konanie môže prijať len taký návrh na začatie konania, ktorý obsahuje všetky náležitosti ustanovené zákonom o ústavnom súde.

14. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom tohto návrhu, teda v konaní podľa čl. 127 ústavy tou časťou ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha, čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Takto vymedzený rozsah prieskumu ústavného súdu môže byť vo výnimočných okolnostiach modifikovaný (zvyčajne rozšírený) dôvodmi ústavnej sťažnosti (ako to *expressis verbis* vyplýva z § 45 zákona o ústavnom súde, pozn.), z ktorých ale musí zrozumiteľne vyplývať nespochybniteľný záujem sťažovateľa podrobiť ústavnoprávnemu prieskumu konkrétne a adresne vymedzené rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah (vymedzený predmetom, subjektom a inými, najmä časovými súvislosťami), na čo musí nevyhnutne vecne nadväzovať aj pregnantná súvzťažná ústavnoprávna argumentácia sťažovateľa. Jedine za kumulatívneho splnenia týchto podmienok je tak potom možné prekročiť petit ústavnej sťažnosti pri rešpektovaní ontologickej podstaty tohto ústavného inštitútu, potierajúc pritom prehnanú ústavnoprávnu solemnitú, ktorej dôsledky by mohli ohroziť materiálnu ochranu sťažovateľových základných práv a slobôd (I. ÚS 514/2020).

15. Odôvodnenie návrhu je pritom podľa § 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde zákonom ustanovenou podmienkou konania pred ústavným súdom. Sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti označil ako porušovateľa svojich práv výlučne mesto Poprad a jeho postup v súvislosti s nezapísaním sťažovateľa do zoznamu voličov, resp. odmietnutím žiadosti o odstránenie chyby v zozname voličov spočívajúcej v nesprávne uvedenom priezvisku sťažovateľa. Okrem uvedenia skutočnosti, že mesto nevykonalo sťažovateľom požadovanú opravu, sťažovateľ v ústavnej sťažnosti neuviedol takú ústavne relevantnú argumentáciu, ktorou by preukázal, že postupom mesta došlo k takému protiprávnemu konaniu, resp. k takej chybe, ktorej následkom bolo porušenie označených práv. Je teda zrejmé, že nepostačuje námietka, že chyba v zozname voličov nebola odstránená, spolu s výpočtom predložených dokladov. Sťažovateľ je totiž povinný uviesť takú argumentáciu (aspoň skutkovú), z ktorej je možné odvodiť relevantné právne dôvody, ktoré naznačujú nezákonný a ústavne nesúladný postup mesta pri nevykonaní príslušnej zmeny v zozname voličov. Z ústavnej sťažnosti takto nevyplýva žiadna relevantná súvislosť medzi namietaným postupom porušovateľa a označenými právami sťažovateľa.

16. Pokiaľ sťažovateľ (v odôvodnení ústavnej sťažnosti) nesúhlasí s postupom okrskovej volebnej komisie, ktorá mu neumožnila realizovať jeho aktívne volebné právo, ústavný súd konštatuje bez ohľadu na nedostatočnosť argumentácie sťažovateľa, že jej postup nemožno revidovať v konaní o ústavnej sťažnosti bez predchádzajúcej revízie rozhodnutia správneho súdu, čoho sa sťažovateľ ani nedomáha. Prerokúvaná ústavná sťažnosť teda neobsahuje žiadne relevantné odôvodnenie, ktoré by poskytlo základ pre kvalifikovaný návrh spôsobilý iniciovať konanie o ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom.

17. Rozsah nedostatkov odôvodnenia ústavnej sťažnosti je taký, že ústavný súd ani nemal priestor, aby svojím zásahom (či už vo forme výzvy na doplnenie ústavnej sťažnosti alebo vlastnou aktivitou) odstránil tieto nedostatky ústavnej sťažnosti. Vzhľadom na to, že nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí sa týkalo najmä esenciálnych obsahových náležitostí ústavnej sťažnosti (nedostatočného odôvodnenia), teda podstaty ústavnej sťažnosti, ústavný súd sťažovateľa nevyzýval na odstránenie nedostatkov ústavnej sťažnosti (m. m. II. ÚS 58/2019, I. ÚS 351/2019). Ústavný súd dodáva, že aj inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom je predpokladom kvality podanej ústavnej sťažnosti v naznačenom rozsahu (k tomu pozri bod 10 tohto odôvodnenia). Uvedený postup ústavného súdu musí byť navyše sťažovateľovi vzhľadom na množstvo ním doteraz podaných ústavných sťažností a doručených odpovedí a poučení zo strany ústavného súdu už takmer notoricky známy.

18. Pretože predmetná ústavná sťažnosť v predloženej podobe neobsahuje náležitosti, ktoré na uplatnenie právomoci ústavného súdu ustanovujú ústava a zákon o ústavnom súde, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v súlade s § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde odmietol už pri jej predbežnom prerokovaní pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

19. Nad rámec uvedeného ústavný súd uvádza, že k odstraňovaniu väd ústavnej sťažnosti nepristúpil aj z toho dôvodu, že z textu ústavnej sťažnosti, ako aj z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ mal 1. februára 2024 podať žalobu vo veci stáleho zoznamu voličov a zoznamu voličov podľa § 264 a nasl. Správneho súdneho poriadku Správneho súdu v Košiciach. V rámci tohto konania je žalobca okrem iných povinný označiť napadnutú chybu alebo nedostatok v zozname voličov a označiť dôkazy [§ 268 ods. 1 písm. c) a e) Správneho súdneho poriadku]. Vzhľadom na túto skutočnosť ak

by aj ústavná sťažnosť sťažovateľa mala všetky zákonom vyžadované náležitosti, bolo by ju potrebné odmietnuť pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie podľa § 56 ods. 2 písm. a) a podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde, keďže v danej veci rozhoduje správny súd.

20. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, ako ich špecifikoval v petite ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. apríla 2024

Miloš Maďar
predseda senátu